

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 23–24 травня 2019 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2019

ефективної системи державного управління, яка передбачає розширення повноважень регіональних і місцевих громад.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Реформа децентралізації [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi>.
2. Децентралізація в Україні: Досягнення, надії і побоювання // International Alert / Український незалежний центр політичних досліджень. 2017.
3. Про ухвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. №333-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/333-2014>.
4. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 05.02.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
5. Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади): Проект Закону України від 01.07.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55406.
6. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>.
7. Закон про ОТГ: «плюси» та «мінуси» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/zakon-pro-otg-plyusy-ta-minusy>.
8. Закон України про внесення змін до Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61814.

ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У ГЛУХІВСЬКОМУ РАЙОНІ

Кравченко Л.Л.

Студентка I курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Стогова О.В.

к.політ.н., доцент кафедри КППІДП ННІ права

Сумського державного університету

Проект «Децентралізація» розпочався у 2014 році, а вже зараз лише у Сумській області налічується 298 територіальних та 34 об'єднаних територіальних громад. У Сумській області найпершою об'єднаною територіальною громадою стала Березівська,

що знаходиться у Глухівському районі. Проаналізуємо реалізацію реформи децентралізацію на прикладі Глухівського району.

Отже, у Глухівському районі на квітень 2019 року створено 2 об'єднані територіальні громади: Березівська сільська об'єднана територіальна громада, яка була першою у Сумській області, та Шалигинська селищна об'єднана територіальна громада. Березівська сільська ОТГ утворилася 25 жовтня 2015 року. Громада складається з 8 рад, які об'єдналися, а саме: Березівська сільська рада (село Береза - центр), Горілівська сільська рада (села Горіле, Ключківк , Отрадне, Попівщина), Землянівська сільська рада (села Гута, Землянка, Кушкине), Іващенківська сільська рада (села Іващенкове, Кривенкове, Шакутівщина), Обложківська сільська рада (село Обложки), Первомайська сільська рада (села Первомайське, Есмань, Жалківщина, Масензівка, Нарбутівка, Перше Травня), Слоутська сільська рада (села Слоут, Долина), Шевченківська сільська рада (село Шевченкове). Чисельність населення об'єднаної громади становить 5281 осіб, територія 465,1 кв. км. У громаді 7 старостинських округів [1].

Березівська громада має 6 фельдшерсько-акушерських пунктів, 3 амбулаторії, 3 школи I-II ступенів та 3 школи I-III ступенів, 6 дитячих садків та 9 закладів культури. Об'єднання сіл в територіальну громаду не дає занепасти селам з невеликою кількістю населення. Проблемою таких сіл є міграція населення до міста, наслідком чого є зубожіння, вимирання та низький рівень життя.

Березівська ОТГ показала гарний приклад того, як згуртувавшись дійти успіху. Цікаво, що громада почала реформування та ремонт не з центру, а з віддалених сіл. Бюджет Березівської громади у 2016 році складав 22,136 млн грн., завдяки частині з яких громада створила «Центр первинної медико-санітарної допомоги», де діють вищезгадані медичні заклади. В усіх медичних закладах громади був проведений ремонт приміщень, оновлене обладнання, залучені до роботи висококваліфіковані медики. Тобто рівень пунктів медичного обслуговування значно підвищився, що дає змогу жителям громади отримувати якісну медичну допомогу.

Завдяки зростанню бюджету громади збільшилась кількість робочих місць; на її території ремонтують дороги, дитсадки, школи. Відновлюються будинки культури. Було відремонтовано водогін, встановлено освітлення на сонячних батареях.

Саме Березівською ОТГ Вперше в Україні підписано документ, у якому стороною договору виступає вже об'єднана громада. Громади м. Глухова та Березівської ОТГ спільно реалізують проект поводження з твердими побутовими відходами. Було підписано договір про співробітництво громад з метою спільного фінансування полігону для твердих побутових відходів (ТПВ). DESPRO надаватиме фінансування на інші

покращення систем поводження з ТПВ як в м. Глухові, так і на території Березівської об'єднаної територіальної громади. Зокрема буде закупаватися необхідна техніка, обладнання, контейнери, буде облаштовано пункт збирання вторинної сировини. Це є прикладом того, що спроможності об'єднаних громад можуть бути підсилені міжмуніципальною співпрацею. Існує багато сфер місцевого розвитку з потенціалом до співробітництва громад, одна з них це сфера поводження з ТПВ. Як свідчить практика, об'єднання ресурсів громад у формі визначеної законом «Про співробітництво громад» має поширюватися паралельно з процесом об'єднання територіальних громад[2].

Березівська ОТГ включена до загальноукраїнського списку територіальних громад з надання соціальних послуг. Серед переліку соціальних послуг: соціально-побутові, соціально-педагогічні, соціально-медичні, юридичні, послуги з працевлаштування, інформаційні послуги, консультивання, медіація, кризове та екстрене втручання, соціальний супровід (патронаж), послуга з влаштування до сімейних форм виховання, сімейний патронаж.

Також у Березівській громаді успішно функціонують дві прийомні сім'ї та два дитячих будинки сімейного типу. Для виявлення реальних потреб жителів громади створене вуличне анкетування школярів, дорослих та осіб похилого віку.

Жителі Березівської сільської ОТГ відгукуються про свою громаду дуже позитивно та не бачать кращого шляху до вдосконалення своїх сіл, ніж децентралізація. Зараз досвід Березівської громади наслідують усі інші ОТГ Сумщини, а сама Березівська – звертається до практики громад України та навіть Польщі.

Шалигинська селищна об'єднана територіальна громада була створена 18 грудня 2016 року. Для утворення громади об'єдналися 5 рад, а саме: Шалигинська селищна рада (село Шалигине - центр, Ємадикине), Сварківська сільська рада (село Сваркове), Соснівська сільська рада (село Соснівка, Катеринівка), Стариківська сільська рада (село Старикове), Ходинська сільська рада (село Ходино, Гудове, Вовківка). Населення громади – 4116 осіб, 257,52 кв. км, старостинських округів 3 [3].

Шалигинська селищна ОТГ має одну амбулаторію, 6 фельдшерсько-акушерських пунктів, 11 дитячий садок, три школи I-III ступенів та одну I-II. Хоча громада об'єднує 9 сіл, вона має 11 закладів культури.

Свою діяльність громада почала з ремонту шкіл та набору досвідчених вчителів, адже у деяких селах не було вчителів навіть з найважливіших предметів. А відсутність гарних спеціалістів у школі означає низький рівень навчання. Наступним кроком громади стало реформування та реконструкція будинків культури, де планується створити Центр дозвілля громади. Далі – медичне обслуговування, а саме: створення Амбулаторії

медичної практики сімейної медицини. Тобто жителям громади не потрібно долати 20-30 кілометрів, щоб отримати медичну допомогу або чекати півгодини чи більше на швидку допомогу.

У 2017 році громада закупила техніку для сінокошу, обробки городів та перевезення пасажирів. Бюджет, прийнятий на 2018 рік, складає 28 мільйонів гривень. Будуються гаражі на базі комунального закладу «Турбота», яке опікується водопостачанням та благоустроєм громади.

Надалі Березівська та Шалигинська громади планують збільшити свої бюджети. Для цього у найближчих планах громад – створення сприятливого бізнес-клімату. А саме: зменшення розміру податків для підприємців на перший п'ятирічний термін, а з роками, коли буде збільшуватися дохід з бізнесу, зростуть і податки для підприємців.

Не зупиняючись на досягнутому, громади планують реалізовувати освітню реформу, закуповувати нове обладнання для шкіл та медичних пунктів, покращувати рівень життя, а як наслідок – приваблювати нових жителів та не давати селам зникати.

Березівська та Шалигинська громада стали яскравим прикладом того, що об'єднання в громади означає не загибель села, а навпаки – розвиток, вдосконалення та збагачення цих населених пунктів. Наразі у Глухівському районі планується подальше об'єднання сіл у територіальні громади.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Березівська сільська об'єднана територіальна громада [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://decentralization.gov.ua/gromada/81/passport>.
2. Закон України «Про співробітництво громад». Відомості Верховної Ради, 2014, № 34, ст.1167.
3. Шалигинська селищна об'єднана територіальна громада [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://decentralization.gov.ua/gromada/124/passport>.

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Бордун І. В.

*Студентка II курсу ННІ права
Сумського державного університету*

Науковий керівник: Рябенко Т. О.

*к. ю. н., ст. викладач кафедри КІТІДП ННІ права
Сумського державного університету*

Розпочата у 2014 році реформа децентралізації дала поштовх до формування дієздатного та наближеного до громадян інституту місцевого самоврядування в Україні.